

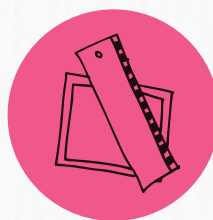
"HET BEOORDELINGS- GESPREK EEN ANDERE WENDING GEVEN"

het dilemma

Toen ik een aantal jaren geleden op een mooie dag, kort voor de zomervakantie, mijn auto parkeerde voor een van mijn scholen, wist ik nog niet wat me te wachten zou staan die ochtend. De afspraak was dat de schoolopleider, de werkplekbegeleiders en ik eindbeoordelingen van zes studenten zouden gaan uitvoeren. De werkplekbegeleiders hadden adviserende beoordelingen gegeven, alles was compleet. De schoolopleider en ik hadden de beoordelingen goed voorbereid. In de eindgesprekken zouden we de studenten nog een keer ondervragen. Er was geen reden tot zorg over de resultaten.

Na de ontvangst met een kopje koffie startten de gesprekken. We namen plaats aan een kleine tafel met vier stoelen. Een voor de schoolopleider, een voor de student, een voor de werkplekbegeleider en een voor mij. De eerste vier gesprekken verliepen zoals verwacht. Ik stelde kritische vragen over de persoonlijke ontwikkelingen rond de startbekwaamheden. De studenten benoemden hun sterke en zwakke kanten en hun leervragen voor het nieuwe studiejaar. En natuurlijk was er aandacht voor het welbevinden van iedere student, werden succeservaringen benoemd en werden er over en weer bedankjes uitgesproken door studenten en de collega's van de school. De vijfde student was door omstandigheden afwezig. Er waren geen bijzonderheden rond de zesde student, de beoordelingen zaten er bijna op. Nu realiseer ik me dat op dat moment de uitdaging begon.

De werkplekbegeleider van de zesde student meldde zich, de stoom kwam uit zijn oren. De student sloot aan, een derdejaars student in

een nieuwe spijkerbroek en met een sjiek wit overhemd. De werkplekbegeleider sprak de legendarische woorden: "Deze student komt niet met een voldoende de school uit." Iedereen schrok, wat gebeurde er, wat was er veranderd? De eerste adviesbeoordeling was voldoende en nu dit? De werkplekbegeleider vertelde dat de student de dag ervoor een groepje leerlingen tijdens een uitstapje zou begeleiden en dit op het laatste moment had afgezegd. Deze onprofessionele houding van de student had geleid tot een ingewikkeld organisatorisch probleem voor de andere begeleiders van de groep.

Ik wist direct dat dit geen reden kon zijn om een onvoldoende beoordeling te geven, de student zit immers in een leersituatie. De werkplekbegeleider was heel boos, en eigenlijk had hij ook wel een punt. De student kreeg tranen in zijn ogen. De schoolopleider keek ongemakkelijk naar mij en gaf mij het woord.

EEN VERHAAL
IN DELEN

DEEL 1

OPDRACHT

1. Bespreek met elkaar het verhaal tot nu toe.
2. Welke indruk geeft het verhaal? Wat is het probleem? Welke gedachten schieten jou als eerste te binnen?
3. Stel dat je in de schoenen van deze instituutopleider zou staan, wat zou je doen? Deel dit met elkaar.

4. Lees nu het tweede gedeelte van het verhaal en kijk hoe het afloopt.

de oplossing

Ik rechtte mijn rug en besloot de student aan te spreken op zijn verantwoordelijkheid: "Klopt het verhaal, begrijp je dat dit heel vervelend is voor je collega's? En wat was er aan de hand?" Het verhaal klopte, door een vertraging in het verkeer had de student niet op tijd op school kunnen zijn en in de auto heeft hij de keuze gemaakt om zich af te melden, terwijl de collega's en leerlingen al op hem wachtten. En ja hij begreep dat het heel vervelend was voor collega's en hij begreep de boosheid van de werkplekbegeleider. Maar nu wist hij het ook helemaal niet meer. Hij had geen idee hoe hij dit nog op kon lossen. Eerlijk gezegd wist ik dat ook niet. Ik wilde eerst zo snel mogelijk de sfeer in het gesprek de juiste kant op krijgen.

Ik nam het besluit om direct over te gaan naar de zakelijke afhandeling van de beoordeling, met het ingevulde beoordelingsformulier voor onze neus de competenties bespreken, totdat we bij competentie 5 zouden zijn 'Samenwerken in het team'. Dat zou even lucht geven. Voordat we daar waren was de ergste boosheid weg, hoopte ik.

Bij de bespreking van competentie 2 en 4 gebeurde er iets bijzonders. De student vertelde dat hij voetbalcoach was van een jeugdteam. Hij beschouwde zijn klassen als zijn team, waarin iedere leerling een eigen rol heeft. En hij leerde de leerlingen elkaars rollen te accepteren en de leerprocessen met elkaar af te stemmen. Ordeproblemen in de klas kende hij niet, hij was populair bij leerlingen en collega's, zijn leerlingen hadden goede resultaten. Hij was zeer consequent in gedrag. Zijn visie was, dat hij nooit een leerling wilde buitensluiten. Dat deed hij in zijn voetbalteam immers ook niet, iedere speler is nodig om tot het beste resultaat te komen. De integriteit en de uitgesproken visie die doorklonken in zijn verhaal, waren ontwapenend.

De werkplekbegeleider knikte af en toe instemmend. En ik zag een oplossing. Iedereen zou gebaat zijn bij een snelle afronding van het gesprek. Kort zette ik de zaken op een rijtje. Het onverwachte ongewenste gedrag van de student, zijn successen, zijn visie en de irritatie

die hij ondanks alles had opgeroepen bij zijn collega's. Ik stelde voor, in mijn rol van begeleider en gespreksleider, dat de student in de periode tot de zomervakantie nog twee keer extra zou meedraaien met de collega's op de school, en dat hij in overleg met zijn werkplekbegeleider enkele concrete klussen zou uitvoeren. Als examinator zou ik de vastgelegde adviezen en de conclusies van het gesprek overwegen en zou ik tot een eindcijfer komen.

Iedereen haalde opgelucht adem en was akkoord. We schudden handen en wensten elkaar een goede vakantie. Onderweg naar mijn auto, haalde de student me in. Het enige wat hij nog zei was: "Weet je hoe alleen ik me gisteren heb gevoeld?" Hij veegde met zijn hand langs zijn ogen. "Maar ik ga het in orde maken, ik ga heel hard werken deze laatste dagen." Ik lachte en zei: "Heel goed, en het lijkt me goed om een bosje bloemen te kopen voor je werkplekbegeleider om hem te bedanken." Dat zou hij doen. In de auto dacht ik nog lang na over mijn eigen rol als begeleider van mijn team studenten.

EEN VERHAAL
IN DELEN

OPDRACHT

DEEL 2

5. Vergelijk het handelen van deze instituutopleider met de oplossing die jij hebt bedacht.
6. Wat zijn de overeenkomsten? En waar liggen de verschillen?
7. Wat vind je van de gekozen oplossing? Zou het ook jouw oplossing kunnen zijn?
8. Wat neem je mee uit dit verhaal? Wat heb je ervan geleerd?

202

de reflectie

Mijn uitdaging was om het beoordelingsgesprek in de juiste banen te leiden, achter de student te blijven staan, tegelijkertijd de collega's van de school niet af te vallen en te komen tot een eerlijke beoordeling. Onverwacht was het de input van de student, die me de gelegenheid gaf om het gesprek om te buigen.

Mijn les was om altijd goed te blijven luisteren, rekening te houden met onverwachte situaties en indien nodig krachtig de regie te nemen als een gesprek de verkeerde kant opgaat. Daarnaast heb ik ingezien dat een instituutsopleider een coach zou kunnen zijn van een team studenten. Dit stel ik regelmatig ter discussie in besprekingen met collega's binnen en buiten het instituut.

EEN VERHAAL
IN DELEN

DEEL 3

OPDRACHT

9. Wat neem je hier nog uit mee voor jezelf?
10. Zijn dit soort/vergelijkbare situaties ook onderwerp van gesprek binnen je eigen partnerschap? Geef eens een voorbeeld.

Meer lezen?

- * Hennissen, P. (2016). *De organisatie van de begeleiding en beoordeling van het werkplekleren*. Kwaliteitsreeks Opleidingsscholen (PO). Utrecht: Steunpunt Opleidingsscholen – VO-raad & PO-Raad.
- * Sluismans, D., & Van der Klink, M. (2017). Het beoordelen van de beroepsbekwaamheid van startende leraren: naar een evenwichtig samenspel tussen opleidingsinstituut en school. *Kennisbasis Lerarenopleiders. Katern 4. Samen in de school Opleiden*. (pp. 123-140). Breda: Velon.
- * Van der Linde, S. (2017). Samen beoordelen aan beroepsvaardigheden: de praktijktoets. Praktijkbijdrage. *Kennisbasis Lerarenopleiders. Katern 4. Samen in de school Opleiden*. (pp. 141-142). Breda: Velon.
- * Van der Klink, M., & Boon, J. (2017). Toetsen van werkplekleren. In H. van Berkel, A. Bax, & D. Joosten-ten Brinke, *Toetsen in het hoger onderwijs* (3e ed., pp. 229-240). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

NOTTIES